

דברי הדרכה וחיזוק בענין זמן הנכוני הקשה מאדמו"ר הק' מטשארטקוב זי"ע לרגל יומא דהילולא

כלל ישראל נמצא בתקופה קשה ואנו צריכים רחמים מרובים ה' ירחם עלינו. והנה ביום י"ג כסלו חל יומא דהילולא של אדמו"ר הק' רבי ישראל מטשארטקוב זי"ע, שהיה מגדולי דורו ומגדולי מנהיגי כלל ישראל בדור שלפני מלחמת העולם הראשונה והשניה, והזמן גורם שנקיים "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" ונעיין במשנתו הטהורה כמה שאירע בימיו ונתבונן בדבריו ובדרכיו מה מוטל עלינו לעשות בתקופה הזאת, ואיך לחזק את עצמינו לעת הזאת מול המצב הקשה שאנו נמצאים בה.

אדמו"ר הזקן מטשארטקוב זי"ע נפטר ביום הושענא רבה תרס"ד, ובליל שמיני עצרת דיבר בנו האדמו"ר החדש אל חסידיו, ובקונטרס "עטרת ישראל" שיצאה לאור באותן הימים נדפס תורתו הראשונה שאמר אז בליל שמיני עצרת, - "שמיני עצרת שנת תרס"ד ראשית שבתו על כסא קדשו של האי סבא קדישא מרן אדמו"ר הזקן אביו זי"ע", - וראשית ופתיחת דבריו בתורתו הראשונה **היה אודות מלחמת גוג ומגוג וכה פתח ואמר:**

איתא במדרש (שוח"ט, ב) על הפסוקים בתהלים (ב, ב-ד) "יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו, ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבותימו, יושב בשמים ישחק, ה' ילעג למו", ובהמשך (פסוק ז) "ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך". על זה אומר שם המדרש: "ארורים הם הרשעים שהם מקיימים עצה על ישראל, וכל אחד ואחד אומר עצתי יפה מעצתך. עשו אמר, שוטה היה קין שהרג הבל בחיי אביו ולא היה יודע שאביו פרה ורבה. אני איני עושה כן, אלא, (בראשית כז, מא) יקרבו ימי אבל אבי.

פרעה אמר, שוטה היה עשו שאמר כן ולא היה יודע שאחיו פרה ורבה בחיי אביו. אני איני עושה כן, אלא עד דיהון דקיקין תחות כורסייא דאימהון אנא מחינא להון. הדא הוא דכתיב, (שמות א, כב) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו. המן הרשע אמר, פרעה היה שוטה שאמר כן ולא היה יודע שהבנות נישאות לאנשים והן פרות ורבות. אני איני עושה כן, אלא, (אסתר ג, יג) להשמיד להרוג ולאבד וגו'.

גוג ומגוג עתידין לומר כן, שוטים היו הראשונים שמעקיפין עצה על ישראל ולא היו יודעים שיש להם פטרון בשמים. אני איני עושה כן, אלא בתחלה אני מזדווג לפטרונן ואחר כך אני חוזר על

ישראל. הדא הוא דכתיב, (תהלים ב, ב) על ה' ועל משיחו.

בזמן מלחמת גוג ומגוג צריכים לחזק באמונה

והענין הוא, כי גוג ומגוג רצו להכשילם ולהפילם מהאמונה השלימה ואז יהיה נקל להזדווג להם לישראל, וזה שאמרו "ננתקה את מוסרותימו", ר"ל את מוסרות התקשרות האמונה, אכן "יושב בשמים ישחק" וע"ז אמר "ה' אמר אלי בני אתה", ובטבע האב שאינו שוכח את הבן, והבן אינו שוכח ולא ישכח את האב.

וזה העיקר, שנזכור תמיד את האב שהיה לנו, ושנלך בדרכיו הקדושים, להתאחד באמונה שלימה ובהתקשרות תמימה, ויקויים בנו את אשר רצה לראות בנו ובכלל ישראל, ונזכה לגאולה קרובה. עכ"ל הרבי זי"ע.

הרי שבעת מלחמת גוג ומגוג יהיה זמן שהגוים משתדלים להפיל כלל ישראל מהאמונה שיש לנו בהשי"ת, ואנו צריכים לזכור שהשי"ת אומר לנו "בני אתה" שכלל ישראל הם בבחינת "בני בכורי ישראל" וא"א לנתק הקשר בין ישראל לאבינו שבשמים.

בהושענא רבה תרע"ד חזר הרבי על דבריו בענין האמונה ואמר "אנחנו מקושרים לאאמו"ר זי"ע בדרכי האמונה אשר זו היא הסגולה היקרה שהמשיך לזרעו אחריו ולכל המקושרים אליו". והנה באותה שנה - שנת תרע"ד, פרצה מלחמת העולם וברח הרבי לעיר וינה ונשאר לגור שם עד יום פטירתו. כמה שבועות לפני שפרצה המלחמה נסע הרבי בעצת הרופאים לעיר מרפא בגרמניה. החסידים ליווי הרבי עד הנהר הווייכסל, ששם נפגש גבולן של שלוש הארצות אוסטריה, רוסיה, וגרמניה.

אומות העולם אומרות "לי הארץ", ואני אומר "לה' הארץ ומלואה"

לאחר ברכת הפרידה זקף האדמו"ר את עיניו הגדולות והחודרות למרום ואמר: "אוסטריה אומרת, לי הארץ, כן אומרת גם רוסיה וגרמניה, ואני אומר לה' הארץ ומלואה. אבי הקדוש זי"ע אמר לי זמן מה לפני פטירתו: ראיתי בחלום כוס שחור, ואחר כך הוסיף אבי לומר: אין היום מתחיל להאיר עד שיחשיך כליל. חותני הקדוש זי"ע אמר: ויען היא עיר מלוכה, ואני אומר שבווען טוב לקדש".

קהל החסידים מאד התפלאו לשמע שיחת סתרים זו מפיו של הרבי, ולא הבינו כוונתו אל מה ירמזון הדברים, אולם כאשר פרצה באופן פתאומי מלחמת העולם הראשונה ביום תשעה באב, והאדמו"ר היגר עם כל משפחתו לוינה, הבינו על מה נסבה השיחה הבלתי מובנת ההיא. (מכתבי

הרה"ח רד"מ שפיגל ז"ל סוף דורש טוב דפו"ר עמ' קנט).

גם היום אנו רואים שבני ישמעאל באים בטענה ואומרים "לי הארץ", אבל אנחנו צריכים לזכור ולדעת כי "לה' הארץ ומלואה", ואז כשנבוא למדריגה זו שנכיר באמת כי "לה' הארץ ומלואה", נזכה לבטל טענתם של בני ישמעאל.

המלחמה תסתיים רק עם ביאת משיח צדקנו

בקונטרס "פאר ישראל והדרו" (עמ' ק"ס, נדפס בסוף ספר נזר ישראל) מובא שאחד מחסידי טשארטקוב היו לו קשרים עם אנשי הממשלה, וכאשר שמע מהם בעת סיום המלחמה הראשונה, כי כבר נחתם הסכם שביתת נשק, בא מיד לפנות בוקר אל בית הרבי וביקש להיכנס, כדי להיות הראשון המבשר את הבשורה המשמחת על סיום המלחמה. משנפתחה לו הדלת, פרץ בקול שמח: 'המלחמה נגמרה', כסבור היה שהרבי יתמלא שמחה עצומה ויברך ויהלל על שביתת המלחמה, אך הוא יצא מכליו בשומעו תשובת הרבי, המלחמה לא נגמרה, היא תיגמר רק עם בוא משיח צדקינו בב"א.

והלוא בעינינו ראינו כמה חזה הרבי את העתיד והעולם לא שקט מאז, ואכן מדינת גרמניה ורוסיה היו בכעס על אשר נלקח מהם חלק מארצם, ולא עברו יותר מעשרים שנה מסיום מלחמה הראשונה ופרצה מלחמת העולם השנייה, הנוראה והקשה מכל המלחמות, מלחמה שבה הושמדה רוב יהדות אירופה, ולדאבון כל לב, הבינו ביותר את עומק דברי הרבי שאמר אז בשם אדמו"ר הזקן "שאינן היום מתחיל להאיר עד שיחשיך כליל".

וגם לאחר מלחמת העולם השנייה אין העולם יודע מנוחה ורגיעה אף לרגע אחד, עדי נזכה לביאת ינון ותשקוט הארץ, וזהו שאמר הנביא (ישעיה נב, ז) "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום", הרי שרק ביום נחמת ישראל תהיה בשורת השלום ולא קודם לכן.

לולא תקותינו, אז היה נמס לבנו והיינו כגבר אין איל

בחודש חשון שנת תרפ"א פירסם אדמו"ר הק' מכתב לכלל ישראל אודות המצב הקשה של כלל ישראל באותן הימים: "כנסת ישראל דמתה לאניה סוערה בלב ים רוגש וזועף מטורפת תחוג ותנוע הנה והנה בלי משוט וחבל. עם רצון ועשוק נואק וגונח ממשברי גלי הצרות השוטפים אותו שואג מנהמת לבו מצרותיו כי רבו, שאון זידונים בלעהו ומים הזידונים שטפוהו. ידו פרש צר ויבוזו זרים יגיעו ואויביו ילעגו למו ואף אוהביו רחקו ממנו.

לולא תקותינו האחת האמצענו אשר רב החובל עולם ומלואה ממכון שבתו ישגיח על אניתינו להישבר וישלח מלאכו מושיע ורב להמשנו ממצולות ים אז היה נמס לבנו והיינו כגבר אין איל, כי מלבד סבבוננו עמים מרעים ומשחיתים וכסחי מאוס היינו בעיניהם, עוד זאת נחלתה נפשינו כי מסבת הגלות ונמחלה הישנה המלפפת אותנו הפיזור והפירוד שבתוכנו, היינו כאדם בלי רגש ובלי התפעלות ודאבון לב על כל אשר קרנו.

לפנים בישראל בשנות אלפי גלותינו ופזורינו הסכננו כי גדולי ישראל עיני העדה היו צופיות על תהלוכותיה ועמדו בפרץ הן בשפוך שיח לפני אדון כל לרחם על עמו והן בפעולת אדם. ועתה אין איש מקיץ ומתעורר על תוגת בת עמו ואם כי אנחנו בני ישראל מייחלים לה' וממנו תקותינו להושיע, עכ"ז צריכים גם אתערותא דלתתא להתעורר ולהתאגד.

על כן אחלה את כל אנשי שלומינו המקשיבים לדברי, הואילו נא להעלות על לבכם את גודל המעשים האלה אשר עלינו לעשות למען כבוד ד' ותורתו ואת גודל האחריות הרובצת עלינו אם נתירשל ונתרפה ממלאכתנו. לזאת מה טוב ומה נעים כשבת אחים גם יחד באגודה הזאת אשר התורה והדת חוררות על דגלה. וחזקו וחזקו זולתכם ואיש את רעהו יעזור להסתפח להאגודה ולעבוד העבודה באמונה, אז בעזרת השי"ת חפצנו בידינו יצליח וזרעיה כגן רוח יצמיחו ובזכות זה נזכה לראות עת יגלה ד' את זרוע קדשו ויוליכנו קוממיות לארצנו בבא"ס.

כל נימי לבותינו רועדים ומזדעזעים מהמאורעות הנוראים על אדמת קדשנו

בחודש אלול תרפ"ט התקיימה הכנסיה הגדולה השניה של אגודת ישראל בעיר ווינה. כחודש ימים לפני כן התחוללו פרעות בעיר חברון בו נהרגו קדושי חברון על ידי הישמעאלים הארורים. הרבי התחיל דרשתו בעת פתיחת הכנסיה אודות גודל שברון לבו על המאורעות בחברון וכה אמר: "הכנסיה הגדולה הנה באמת שמחה של מצוה, קהל ה', ראשי עם קודש מכל הסוגים, נתכנסו הנה לכבוד ה' ולתורתו - זו שמחה של מצוה, ואנו מקווים שגם הכנסיה הגדולה הזאת, תשפיע עלינו שמחה גם על להבא בעזר השי"ת.

"אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי" (תהלים קלז, ו), "כל ראש לחלי וכל לבב דוי" (ישעיה א, ה), הלב כואב בשעה שאנו נזכרים במחמדי קדשנו שהיו לנו בארצנו הקדושה ואינם, כל נימי לבותינו רועדים ומזדעזעים מהמאורעות הנוראים על אדמת קדשנו. "מה לו לאב שהגלה את בניו" (ברכות ג.), אבינו שבשמים, אב הרחמים, מתי תשוב לירושלים עירך, ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים!

מבית קדשנו ותפארתנו נשאר לנו רק הכותל המערבי אשר מעולם לא זזה השכינה משם (שמו"ר

ב, ב), ושלמה המלך ביקש מהשי"ת (מלכים א' ח, ל) "ושמעת אל תחינת עבדך ועמך ישראל אשר יתפללו אל המקום הזה וכו' ושמעת וסלחת". והנה עתה, יד זדים מתוכננת נשתלחה בו ע"י פראים ופורעים, ודם ישראל נשפך שם כמים.

קדושי חברון הצעירים - אוי ואבוי! בעיר קברות אבותינו, חברון הקדושה, מקום שם נמצאו בחורי חמד שהיו עמלים בתורה, באו זרים ויחללוה וירצחום נפש, "מבליגיתי עלי יגון, עלי לבי דוי" (ירמיה ח, יח), היינו רוצים להתנחם ולהתחזק מיגוננו ולקוות לימים טובים מאלה, אך לבנו עלינו דוי, לבנו מתכוון מצער מפני הצרות התכופות!

בכל זאת צריכים אנו להתחזק ולהאמין אמונה שלימה, שהשי"ת יעזור לנו

ברוסיה המצב מבהיל, דומה לגזירת שמד, אם מוצאים מקרי דרדקי, דנים אותם למאסר, נסתם הבל פיהם של בית רבן, אשר עליו העולם מתקיים (שבת קיט:), טהרת המשפחה בסכנת אבדון ח"ו, ובכלל בראותנו מצב בני ישראל ביתר הארצות בחומר וברוח אנו שואלים, רבוננו של עולם, עד מתי? עד מתי? אוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם! ובכל זאת צריכים אנו להתחזק ולהאמין אמונה שלימה, שהשי"ת יעזור לנו "ודבר אליקינו יקום לעולם" (ישעיה מ, ח), עלינו רק לשוב ולהתפלל שהישועה תתקרב לבוא.

(והמשיך הרבי בדרשתו "אין כוחם של יחידים יפה לעשות ולפעול לטובת הכלל, לפיכך רואה אני ישועה מההשגחה העליונה שנוצרה 'אגודת ישראל', מפני זה מוטל חוב קדוש על כל אחד מאתנו לרכוש חברים ל'אגודת ישראל', ולתמוך בה בחומר וברוח").

הגאון ר' יחזקאל סרנא זצ"ל ראש ישיבת חברון היה נוכח בכנסיה הגדולה והיה רגיל לספר איך שהוא וכל הקהל התרשמו עמוקות מהדר תוארו ודמותו של הרבי ומאמרותיו הטהורות. והיה אומר הגר"י סרנא שעת שהזכיר הרבי את קדושי חברון החל ממרר בבכי עד שנתשתנתה צורתו ונתכופפה קומתו והיה לאיש אחר, ואנחה גדולה ועמוקה פרצה מלב כל הנכוחים.

וכאשר יצאו מן האולם אמר הגאון ר' משה מרדכי אפשטיין זצ"ל לסובבים אותו: אנו צריכים מאד להתפלל שתהיה הגאולה השלמה במהרה, כי מלך ישראל יש לנו מן המוכן והוא האדמו"ר מטשארטקוב.

מלך ישראל לבו הוא לב כל קהל ישראל

והיינו שהמלך הוא לב של כל קהל ישראל, וכדפסק הרמב"ם בהל' מלכים (פר' ג, הל' ו) "על הסרת לבו הקפידה תורה שנאמר ולא יסור לבבו שלבו הוא לב כל קהל ישראל לפיכך דבקו הכתוב בתורה יתר משאר העם שנאמר כל ימי חייו".

הרבי היה במדריגה זאת שהרגיש בנפשו ובלבו הצער והאבל של כלל ישראל, וזהו הסימן של מלך ישראל אמיתי. בעת מלחמת העולם הראשונה היה הגה"צ ר' טוביה הורביץ זצ"ל אב"ד שנדישוב בווינה, ופגש שם את הרבי מטשארטקוב וביקש ממנו ברכה שיפטר מהצבא, שהיה אז אברך צעיר.

למרות שהרבי לא הכיר אותו כלל וגם לא נתן לו אז קיווטל אלא שביקש ממנו ברכה באקראי, עכ"ז מיד פתח הרבי ספר תהלים ואמר כמה פרקים בכוונה עצומה לישועתו. והרב טוביה היה מספר זאת בהתפעלות יתירה, שלא הסתפק הרבי רק בברכה גרידא אלא שמיד אמר תהלים לישועתו. (שמעתי את מפי אחד מנכדי הגר"ט הורביץ הנ"ל).

הגה"צ ר' נחום יעסר זצ"ל היה מספר שכשנכנס בפעם ראשונה עם קוויטל אל הרבי מטשארטקוב אחרי פטירת אדמו"ר הזקן, הרהר בדעתו לפני שנכנס, כי לקבלת קוויטל הלא צריך שיהיה לרבי מדריגה שיודע כמה פעמים כבר באה נשמה זו לזה העולם, ולמה הוצרך לבא עוד הפעם, ומה הוא צריך לעשות בשביל תיקונו וכו', ולגודל פליאתו כשלקח ממנו הרבי מטשארטקוב את הקויטל התחיל ומנה כל אלו הדברים שצריך בשביל לקרוא קויטל, ואמר כל אלו הדברים שחשב ע"ז ר' נחום, ואח"כ לקח ממנו הקויטל וקרא בו.

רק מי שכואב לו באמת צער של אחרים יכול לקרוא קיווטל

וסיפר רבי נחום שהיה לו התפעלות גדולה מזה שהרה"ק מטשארטקוב מנה כל אלו המדריגות ואעפ"כ לקח הקויטל ממנו, ובזה אני מכירו כי איש אמת הוא בתכלית ללא שום סייג ודופי, וממילא אם לקח קויטל אחרי אמירתו כ"ז, אז ודאי שהוא עומד במדריגות אלו. ושמעתי כמה פעמים מהגאון ר' פישל רבינוביץ זצ"ל ראש ישיבת רוזין שהיה מספר ששמע מרבי נחום יעסר שהרבי אמר אז "אדם שכואב לו צערו של השני באמת יכול לקבל על עצמו עול אדמורו"ת ולקרוא קויטל".

הרי שכדי שהאדם יהא ראוי להתפלל על אחרים ושישמע תפלתו, תנאי קודם למעשה שהוא ישתתף וירגיש בנפשו הצער והכאב של אחרים, ומי שאינו מסוגל לזה אינו רשאי לקחת קיווטל מאחרים.

פעם אחת ביום הפורים בעת שמחת המשתה, העיז איש אחד לחכות התנועות והקול של רבינו הק' מטשארטקוב איך שהוא היה עושה בשעה שהיה מברך לחסידיו, ועשה כן לפני הרבי. פתאום באמצע הצגתו נתקף האיש בכאבים גדולים בגופו עד שלא היה מסוגל להמשיך והוכרח להפסיק באמצע ולצאת החוצה.

הבין האיש הזה שכאבים אלו היו תוצאה מזה שהעיז לחכות עבודת הקודש של הרבי, וכנראה שהקפיד הרבי על זה ולכן נענש ע"ז. כשהרגיש בטוב בא האיש בחזרה וביקש מחילה מהרבי באמרו שהוא שמבין שהכאבים הגדולים בגופו היו עונש על שזלזל בכבוד הרבי ועשה כן מלפניו.

רצייתי שתרגיש מה שאני מרגיש כשאני שומע צרות ישראל

ענה לו הרבי: "ח"ו, לא היה לי שום הקפדה עליך, וטעם שנתקפת בכאבים אלו היו משום סיבה אחרת. כשהסתכלתי עליך איך אתה מחכה קולי ומעשי, ואתה מאחל באופן ובצורה שאני מברך, רצייתי שדבריך לא יהיו דומים לדברי רק מן השפה ולחוץ, אלא שיצאו מן הלב כמו דברי, ולכן הרגשתי יסורים גדולים כעין מה שאני מרגיש בשעה שאני שומע צרתן של ישראל".

וכן ידוע הסיפור הנורא שקרא להרבי בשעת מלחמת העולם הראשונה. נהגו חסידים להסתתר מהגיוס בקלויז של רבינו. לאחר זמן משהו הלשין על הרבי באזני אנשי הצבא והם שלחו מרגל אל רבינו לתהות על קנקנו אם נכון הדבר. המרגל שהיה יהודי לבוש בבגדי חרדי, בא לפני הרבי וסיפר בדמעות שלישי ובלב שבור שיש לו בן יחיד ועכשיו קיבל התעודות שחייב להתייצב למלחמה, והיהודי שבכה הרבה בעת סיפורו ביקש מרבינו להחביאו אצלו עד שיעבור זעם.

הרבי שמע דבריו וביקש ממנו לחזור על סיפורו, כשגמר דבריו ביקש הרבי ממנו שיחזור על דבריו פעם שלישית. האנשים שהיו אז בהחדר תמהו רבות על הנהגת רבינו ועל מה ראה ככה להטריח האב האומלל והשבור לחזור על סיפורו כל כך פעמים. ועוד יותר תמהו לשמוע תשובת רבינו שגער בו בנזיפה: "מה זה עולה לך על דעתך שאתן לך עצה כיצד להסתתר מן הצבא, הרי 'דינא דמלכותא דינא' וכל אחד חייב לצאת למלחמה בעד המלכות!" ופקד עליו שיעזוב מיד את חדרו. כעבור כמה שבועות קיבל הרבי מכתב הודאה מאת השלטון בו הודיעו לו כי שמעו דילטוריא כאלו הוא עוזר ליהודים להסתתר מהצבא ולכן שלחו מרגל לברר הדבר, ושמוחו לראות שאינו אמת ולא עוד אלא שגם הוכיח להאיש בתוכחה מגולה.

חשבתי שאולי אבדתי מדריגה זו שאיני מסוגל להרגיש את צערו

חסידי רבינו היו בטוחים שרק על ידי רוח הקודש ידע הרבי שאיש זה היה מרגל וסיפורו היה בדאי. אולם הרבי ביטל דבריהם והסביר איך שהרגיש בדבר. "כל פעם שיהודי מספר לי מצרותיו, מרגיש גם אני בלבי צערו ואני משתתף עמו בכאביו", אמר רבינו. "אולם כששמעתי סיפורו של האיש הזה וראיתי דמעותיו, לא נגע הדבר ללבי ודמעותיו לא חדרו בעמקי נפשי. בתחילה חשבתי שאפשר שאני אשם בדבר שאבדתי מדריגה זו שאיני מסוגל להרגיש את צערו, לכן בקשתי ממנו לחזור על סיפורו. וכשגם בפעם שניה ושלישית לא הרגשתי את צערו אז הבנתי טעם הדבר, התכוננתי שאע"פ שהיה בוכה אבל דמעותיו היו מן השפה ולחוץ ולא מן הלב והרגשתי שגם הוא אינו באמת בצער וסיפורו בדאי לכן גרשתי אותו מיד".

בשנותיו האחרונות כאשר כבר גברה מאד שנאת הגוים בפולין לאחינו בני ישראל, ביקש ראשי החסידים מאת הרבי שלא יסע לבקר חסידיו כמנהגו בכל שנה, שחוששים לבטחוננו ובריאותו. אולם הרבי מיאן לבטל נסיעתו. כשראו החסידים שהרבי לא שעה לשוועתם, שלחו את חסידו האהוב, הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין, שהוא יפעול אצל רבינו שלא יסע.

רבי מאיר קיבל עליו את התפקיד, ובהכנסו לקודש פנימה תיאר בפני הרבי המצב החמור בפולין והסכנה שמרחפת על פני היהודים שם. כששמע הרבי את דבריו הרים את קולו שלא כהרגלו ואמר: "וכי לא לשם כך אני רבי של חסידים, שאף אם הם נמצאים במצב קשה אהיה אף אני עמהם בצרתם, אשמע צעקתם אנחם אותם, אומר להם דברי נחומים ועידוד. דוקא מפני שהמצב בפולין קשה חייב אני לנסוע".

סתירת הקב"ה היא בנין

בזמן מלחמת העולם הראשונה נחרבה ביתו המפואר כליל בטשארטקוב ביחד עם עוד שאר בניני החצר הק' (על פי נס נשאר הקלויז המפואר של רבינו לפליטה והיא עומדת על תילה עד היום הזה). באחת מתורתיו (בג' חשון תר"פ) דיבר הרבי מזה ואמר "המלחמה האיומה שהרסה בנינים בגשמיות פרצה גם בבניני הרוחניות שבנו אבותינו הק' זצ"ל שנקראים בונים, ועל זה ידאב לבנו. אולם נתחזק באמונתנו שאמרו חז"ל (מגילה לא:) 'סתירת זקנים בנין', שהיא תשגבינו, שעל אחת כמה וכמה סתירה שהיתה על ידי הקב"ה בודאי תהיה לבנות בנין נפלא ונעלה, וזהו שנותן לנו הכח להבליג בצרותינו, כי בודאי לעולם חסדו והכל חסדים גמורים, ויתגלה בבא"ס הבנין הנהדר בהדר תפארתו, כן נזכה לראות שישב אותנו לציון ברינה בבא"ס".

וכן אנו צריכים עכשיו להאמין שכל מה שאירע עכשיו הוי הכנה להגאולה העתידה, והוי בבחינת "סתירת זקנים בנין" שהשי"ת מכין בשבילנו כדי זנכה בקרוב לישועה שלימה. כלל

ישראל הם עכשיו במצב של "גוי קו קו ומבוסה" (ישעיה יח, ב) וביאר שם במצודות דוד: "גוי קו קו ומבוסה, בכל זמן גלותם היה מקוה לה' וחוזר ומקוה, ועם כי היה נדרס ונרמס ברגלי כשדים. אשר בזאו - אשר העובדי כוכבים בזזו את ארצם ורמסוהו ברגליהם".

להציל גוי קו קו ומבוסה

הרבי השתמש בפסוק זה במכתב שערך לפני מאה שנה בשנת תרפ"ד, למען "אחינו בני ישראל בני תימן היושבים ביון מצות הגלות, בין גויים עריצים ואכזרים וסובלים שמד רח"ל בכל רגע" ומסיים הרבי זי"ע את מכתבו "והאל אב הרחמן ירחם עם העמוסים בכל עת בתלאות "גוי קו ומבוסה" ויגאלנו במהרה ויביאנו לציון ברנה".